

Thesavrvs|| Locorum|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. IX. Negotium, Negotiatio, Negotiorum gestio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

XIII.

NEGLIGENTIA unius alteri nocere non debet. *l. rem hereditariam 65. in fine ff. de evictionib. l. 3. ff. de transact. l. fin. ff. ad Syllan. cap. cum 52. extr. de Elect. Thom. de Thomasset in floribus legum, regul. 190. [l. pupillus 24. ff. quæ in fraudem cred. Ant. Fab. in Cod. lib. 7. tit. 32. de fin. 20. n. 9. Carp. zov. P. 1. Const. 18. Defin. 13. n. 5. ita negligentia vel dolus iudicis non debet partibus obesse, quo minus post aperturam testium iterum interrogentur. c. per tuas 48. extr. de testib. hinc licet negligentia procuratoris noceat Domino, cap. dilecto 28. extr. de verb. significat. ob ejus tamen negligentiam Ecclesia restituitur. cap. cum extr. de in integr. restitut.] Sicut etiam negligentia in uno non nocet in alio separato, Castren. consil. 54. Videtur dicendum. n. 2. lib. 1. Card. Tusch. d. concl. 36. n. 28. (nec alterius negligentia ad alienam injuriam referri. *l. non debet 74. de R. l. nec alterius negligentia ei, qui est diligens, nocere. l. si non expedierit 6. §. si pupillus 1. ff. de bon. aut jud. poss. neque alterius inertia alterius jus corrumpi debet. l. non satis 6. §. fin. ff. quem serv. amitt. Consil. Arg. consil. 63. n. 100. p. 1.) Hinc qui officiali ad id constituto annonam publicam vel aliam Collationem tradit, de ejus negligentia non tenetur, secus si non idoneo commisisset. *l. 20. Commod. Brunnem. ad l. 2. C. de Navicul.***

Amplia: ut negligentia præpositi non noceat ei, cui præpositus est; sic si Tutor non solvit Canonem, res Emphyteutica minoris non cadit in commissum *l. 2. C. de fund. patrim.* Sed ipse pœnam solvit, ita prælatus non amittit Jus Ecclesiæ, sed ipse punitur *l. 10. C. de SS. Eccl. Brunnem. ad d. l. 2. n. 2.*

Limita: interdum ob conniventiam punitur totum Collegium propter paucorum negligentiam. *Brunnem. ad l. fin. C. de Navicul.*

XIV.

Si aliquis negligens est in uno actu, non præjudicat sibi in sequenti. *Feder. de Sen. consil. 147. Paris. consil. 54. lib. 1. Tiracquell. de utroque retractu lib. 1. §. 2. gloss. 9. num. 162.*

XV.

NEGLIGENTIA non imputatur, ubi diligentia nihil proficeret. *l. fin. §. si ea conditione 1. ff. ad Leg. Rhod. de jactu. Joh. Marian. Bellet. disquis. clericali. p. 1. tit. discipl. cleric. §. 20. n. 14.*

XVI.

NEGLIGENTIA imputari non debet iis, qui ignorant. *l. si quis in gravi 3. si quis*

ignorans 21. ff. ad Syllan. Surd. consil. 419. n. 37. (l. si tutor. 4. Cod. de peric. tut. hinc ubi non est negligentia, ibi præscriptio initium sumere non potest. Gail. 2. obs. 105. num. 6.)

CAP. IX.

Negotium, Negotiatio, Negotiorum gestio.

Axioma I.

Negotia aliena qui nulla necessitate cogente gerit, expensas donare videtur. *l. 1. ff. de donat. Eman. à Costa in suis commun. opin. verb. negotii n. 24. & 25. Nicol. Carbo lib. 2. præf. c. 4. n. 5. Port. in §. 1. num. 7. Instit. de obligat. quæ ex quasi contr. nasc.*

II.

Negotiationem excusat vel arguit qualitas negotii, cap. qualitas 2. de penitent. distinct. 5.

III.

Negotiatio dicitur in commerciis, c. forus 10. extr. de V. S. Negotiatio enim licet nihil aliud sit, nisi quæ possint vilius comparari, carius velle distrahere. cap. pen. dist. 88. in se tamen mala non est. cap. quoniam 12. dist. 88. cum sine periculo ea exerceri nequeat. cap. qualitas 2. de penit. distinct. 5. nec his, qui sobriè rem suam administrant, facile per restitutionem subveniatur. *l. verum 11. §. item non restituitur. 4. de minor. ubi Welf. in par. n. 7. Unde & negotiationes publicæ favorabiles perhibentur, quibus annona juvatur, cum publicam utilitatem contingant, ut not. Dd. in l. annonam. ff. de extraord. crimin. Joh. de Platea in l. 1. C. de fiscal. Usur. add. text. in l. semper 5. §. negotiatores 3. & §. negotiatio 8. ff. de jur. imm. l. si pendentes 27. §. sed etsi 5. ff. de usufr. Goedd. 2. Consil. Marp. 28. n. 2.*

IV.

Negotiatores dicuntur, qui magnis mercibus occupantur, marchans en gros. Mercatores, qui minutariam exercent. *Perez. C. negotiatores ne militent. n. 1.*

V.

Negotiatio inhonesta Clericis est prohibita, cap. 1. distinct. 88. c. Clerici cap. Canonum 3. 14. q. 4. c. secundum 6. extr. ne Cleric. & Monach. Clem. 1. in fin. de vit. & honest. Cleric. sed potius eis negotiatio pietatis mandata d. c. 1. dist. 88.

VI.

Negotium ad executionem alicujus contractus pertinens, non potest videri novus contractus, seu nova conventio, sed pars & sequela ejus, à qua descendit, & ad ejus implementum spectat, *l. si quis servum 23. ff. de action. emt. Bart. n. 4. vers. adverte. Bald. n. 10. in opposit. n. 22. Salicet. n. 10. Castren. n. 11. Jac. n. 8. & n. 15. ad l. fin. C. de pact. fac. l. si constante 24. §. si vir. 4. vers. quod si negotium ff. solut. matr. Aym. Cravett. consil. 666. n. 5. per l. nam & Servius 21. §. si vivo 2. ff. de negot. gest. Bald. in l. meminisse. ff. de offic. procons.*

VII.

Negotium ab alio inchoatum, ab alio potest perfici. c. si duo 6. de procurat. in 6.

(B) 2

IIX.

IIX.

Negotiis secularibus sacerdotes se non debent implicare. *cap. quoniam. §. distinct. 10. cap. consequens 2. cum seqq. duob. distinct. 88. c. cum ad 6. dist. 96. cap. reprehensibile 23. quest. 8. c. contrarium 3. de panit. dist. 5. c. i. c. sed nec 4. extr. nec cler. vel monach. Monachus enim negotiorum secularium expertus esse debet. c. sunt nonnulli 25. §. neque enim. 16. qu. 1. c. credo 2. cum §. seqq. 21. q. 3. nec Episcopus de iis cognoscere. cap. te quidem 11. quest. 1. neque etiam sacerdotes testes esse possunt. cap. quanquam 14. q. 2. nisi quando seculares idonei non adessent, ne veritas occultetur. d. cap. quanquam 2. 14. q. 2. quemadmodum nec Laici divinis. c. cum ad verum 6. dist. 96. generaliter enim dicitur, eos qui se negotiis alienis ingerunt, quod alius paratus erat suscipere, non tantum de lata & levi, sed etiam levissima culpa teneri. §. igitur cum quis in fin. Instit. ut. de oblig. quæ ex quas. contr. nasc. l. 6. §. videamus 12. ff. de neg. gest. cum culpa in hoc non careant, quod se alienis negotiis sine necessitate aliqua ingesserint, quod alii forsitan diligentius & melius essent gesturi. l. culpa est. ff. R. l. Joh. Gædd. 1. Consil. Marp. 24. n. 6.*

IX.

Negotia quæcunque ibi finienda sunt, ubi orta, *cap. nec extra 7. §. 9. 9.*

X.

Negotium dum proponitur, causa est, dum discutitur, iudicium, dum finitur, iustitia. *cap. forum 10. extr. de V. S.*

XI.

Quoties alterius intuitu negotium non est gestum, toties non datur actio negotiorum gestorum. Nam ut actio negotiorum gestorum competat, potissimum inspicitur animus gerentis, & an aliorum fuerit negotium; si enim proprium negotium gesserim, non possum dici quasi contraxisse l. 6. §. 4. ff. de negot. gest. Exemplum est in illo, qui bonâ fide impensas in rem alienam fecit, cui ideo actio negotiorum gestorum nondanda l. 33. ff. de condic. indeb.

XII.

Quoties quis ignorantis negotium gerit, toties locus est actioni negotiorum gestorum. nam sciens mandasse videtur l. 61 §. 2. ff. Mandat. Et l. qui patitur 18. ff. eod. Quid ergo pro alio ignorante solvit, habet actionem negotiorum gestorum l. 45. ff. de neg. gest. Idem est, si à debitoribus quid exigat. l. 45. §. fin. ff. eod.

Limita: ut idem sit, si quis quidem sciat negotium suum geri, & præsens sit, mandare tamen non possit, nam & sic datur hæc actio, ut si pupilli, prodigi vel furiosi negotium geram l. 3. §. 4. Et §. eod.

XIII.

Quoties res inutilis suscepta, toties ad casum obligatur gestor l. 10. §. 1. ff. de negot. gest. quia sic aliqualis culpa præcessit casum; imputandum enim utique gestori, quod in necessitatem & utilitatem gestionis non prius inquisiverit. Ita ergo si quis alterius nomine in loco parum sive

nihil tuto edificaverit, de casu tenebitur. *Conf. l. 11. ff. eod.*

Limita: nisi Dominus ipse tale quid facturus fuisset. d. l. 11.

XIV.

Quoties quis prohibentis negotium gerit, toties actionem negotiorum gestorum inde non consequitur l. fin. C. de neg. gest.

Ratio: quia sic cessat quasi Contractus & præsumtus Domini consensus, quod voluerit negotium suum geri: ubi enim certa est Domini voluntas, ibi non opus est conjecturis. Ita ergo si Dominus prohibuerit, ne quisquam solveret pro eo, & alter nihilominus solverit, non habebit regressum. d. l. fin. Licebit enim pro invitoolvere l. solvendo 39. ff. de neg. gest. scil. ut liberetur debitor, non verò ut competat repetitio.

Limita: ut procedat (1.) in eo, quod post prohibitionem gestum sit, non ante. d. l. fin. (2.) si gestio solius prohibentis utilitatem concernat, secus si respiciat utilitatem publicam, e. g. si quis ades ruinosas fulciat, aut in funus aut studia filii quid impendat. *Manz. ad tit. Instit. de Neg. Gest. n. 154.* (3.) si velit actione negotiorum gestorum experiri, secus si actio cessa sit ab eo, cui pro invito solvit.

XV.

Quoties quis rem alias perituram gerendam, suscipit, toties tantum tenetur ad culpam latam, quia hic periculum in morâ: præstat ergo negotium ex parte egisse, quam planè neglexisse. Exemplum est in l. 3. §. 9. ff. de neg. gest. Idem est si quis ex incendio vel à bancruptore rem aliquam servaverit.

CAP. X.

Nemo.

Axioma 1.

NEMO dat quod non habet, l. traditio 20. ff. de acquir. rerum domin. l. nemo plus 54. ubi Decian. & Cagnol. ff. de R. l. l. si filius 14. C. de donat. cap. quomodo 41. de consecrat. dist. 4. cap. quod autem 3. de jure patron. cap. nemo plus 79. de Reg. Jur. lib. 6. citavi plures Doctores sup. lib. 4. c. Dare. num. 1. Cancer. part. 1. cap. 1. num. 208. Robles de represent. lib. 2. c. 16. num. 71. Pacian. 1. consil. 118. num. 23. Et consil. 149. n. 50.

II.

NEMO plus juris in alium transferre potest, quam ipse habeat. l. 2. C. de pænis. l. 1. C. qui pro sua jurisdictione, cap. nemo potest 79. de Regulis Juris. lib. 6. Surd. consil. 126.